

**KATALOG KWALIFIKACJI KOSZTÓW
DLA ZADAŃ DOFINANSOWYWANYCH ZE ŚRODKÓW WFOŚIGW
W ŁODZI**

**ROZDZIAŁ I
POSTANOWIENIA OGÓLNE**

§ 1

1. Niniejszy „Katalog kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi”, zwany dalej Katalogiem, określa koszty które:
  - 1) mogą być objęte dofinansowaniem ze środków Funduszu w ramach udzielanych dotacji, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym, pożyczek oraz dotacji w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych oraz rozliczone w ramach udziału własnego (koszty kwalifikowane);
  - 2) mogą być rozliczane przez Beneficjenta wyłącznie w ramach udziału własnego (koszty niekwalifikowane);
  - 3) nie mogą być zaliczone do kosztu całkowitego zadania.
2. Katalogu nie stosuje się do zadań:
  - 1) realizowanych w ramach uchwalonych przez Radę Nadzorczą Funduszu Programów Priorytetowych;
  - 2) realizowanych w ramach ogłaszanych przez Zarząd Funduszu konkursów;
  - 3) związanych z likwidacją skutków klęsk żywiołowych w rozumieniu ustawy z 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej, które powodują szkody w środowisku;
  - 4) związanych z likwidacją skutków powodzi, wiatru lub osunięcia ziemi, zwanych dalej zdarzeniami, mającą na celu:
    - a) usunięcie i unieszkodliwienie skutków niekontrolowanego rozprzestrzeniania się odpadów, a w szczególności odpadów niebezpiecznych,
    - b) przywrócenie stanu technicznego sprzed daty wystąpienia zdarzeń, w zakresie infrastruktury związanej z ochroną środowiska, w tym z gospodarką wodno-ściekową i gospodarką odpadami,
    - c) przywrócenie stanu sprzed daty wystąpienia zdarzeń w zakresie nasadzeń drzew i krzewów na terenach dostępnych publicznie parków oraz zieleni usytuowanej w pasie drogowym,przez zobowiązane do tego podmioty na podstawie odpowiednich przepisów prawa;
  - 5) związanych z edukacją ekologiczną organizowaną przez samorząd terytorialny dla dzieci do ukończenia osiemnastego roku życia, zamieszkałych w nieruchomościach zlokalizowanych na terenie województwa łódzkiego, dotkniętych skutkami działania żywiołów.
3. Informacje dotyczące kwalifikacji kosztów uwzględnianych dla zadań realizowanych w ramach programów oraz konkursów zawierają dokumenty określające te zadania. Decyzja w sprawie kwalifikacji kosztów zadań, o których mowa w ust. 2 pkt 3, 4 i 5 podejmowana jest przez Zarząd Funduszu indywidualnie dla każdego wniosku.
4. Do pożyczek pomostowych stosuje się zasady kwalifikowania kosztów zgodne z wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków dla danego Programu.

§ 2

1. W rozliczeniu kosztów kwalifikowanych dotyczących środków udzielonego dofinansowania mogą być uwzględnione faktury lub rachunki, wystawione od daty złożenia w Funduszu wniosku o udzielenie dofinansowania, za wyjątkiem zadań:
  - 1) o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 3 i 4 - dla których uwzględnia się faktury lub rachunki wystawione od dnia wystąpienia klęsk żywiołowych lub od dnia wystąpienia zdarzenia;
  - 2) finansowanych ze środków pożyczek pomostowych, w rozliczeniu których Fundusz może uwzględnić faktury lub rachunki wystawione w terminie do 30 dni przed datą złożenia wniosku;
  - 3) finansowanych kredytem z dotacją w formie dopłaty do oprocentowania, dla których uwzględnia się rachunki lub faktury wystawione od daty złożenia wniosku w banku;
  - 4) realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe, dla których rozliczenie kwoty dofinansowania następuje na podstawie faktur lub rachunków wystawionych od dnia podjęcia decyzji przez Ministra Finansów o zmianie planu finansowego państwowej jednostki budżetowej;o ile ujęte w nich kwoty zostały wskazane do objęcia dofinansowaniem ze środków Funduszu w harmonogramie rzeczowo - finansowym zadania.

W przypadku zadań realizowanych przez Beneficjentów ubiegających się o dofinansowanie w oparciu o przepisy dotyczące pomocy publicznej wypłata środków następuje na podstawie faktur lub rachunków wystawionych w terminach umożliwiających ich rozliczenie zgodnie z ww. przepisami.
2. Udział własny Wnioskodawcy mogą stanowić koszty rozliczane na podstawie rachunków lub faktur, a za zgodą Zarządu również kosztorysów powykonawczych oraz innych dokumentów finansowych wystawionych:
  - 1) w okresie do 3 lat przed datą złożenia wniosku - dla zadań inwestycyjnych;
  - 2) w okresie do 6 miesięcy przed datą złożenia wniosku - dla innych zadań;
  - 3) zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków danego Programu - dla zadań realizowanych z udziałem środków UE lub innych funduszy zagranicznych.
3. Zasady rozliczania podatku VAT w koszcie całkowitym zadania są następujące:
  - 1) w koszcie całkowitym zadania podatek VAT może być ujmowany jeżeli:

- a) Beneficjent nie jest zarejestrowanym podatnikiem podatku VAT lub
  - b) Beneficjent, będąc zarejestrowanym podatnikiem podatku VAT, nie ma prawnej możliwości jego odliczenia na mocy stosownych przepisów w tym zakresie, z zastrzeżeniem pkt. 2;
- 2) dla zadań z dziedziny ochrona zasobów wodnych związanych z budową, remontem i modernizacją systemów dostarczania wody oraz odprowadzania ścieków i ich oczyszczania, rozliczenie kosztów zadania następuje wyłącznie w kwotach netto tj. bez podatku VAT.

ROZDZIAŁ II OGÓLNE ZASADY KWALIFIKOWANIA KOSZTÓW

§ 3

1. Dla zadań finansowanych wyłącznie ze środków krajowych Fundusz uznaje za kwalifikowane koszty służące uzyskaniu efektu rzeczowego i ekologicznego zadania, które są niezbędne do poniesienia oraz związane bezpośrednio z realizowanym zadaniem i zostały wskazane dla poszczególnych dziedzin ochrony środowiska w Rozdziale III Katalogu.
2. Koszty całkowite zadań związanych z zapewnieniem krajowego wkładu własnego Beneficjenta na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięć finansowanych z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub z innych funduszy zagranicznych, stanowią koszty wskazane w wytycznych odpowiednich dla danego Programu z zastrzeżeniem, że dofinansowanie ze środków Funduszu będzie zgodne z zapisami Rozdziału III.
3. Za koszty niekwalifikowane, tj. mogące stanowić **wyłącznie udział własny** uznaje się koszty:
  - 1) wydatkowane na zakup używanych środków trwałych, których:
    - a) okres użytkowania na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie wynosi powyżej 5 lat,
    - b) zakup uprzednio dofinansowano ze środków krajowych lub zagranicznych;
  - 2) związane z opracowaniem dokumentacji projektowej stanowiącej element realizowanej inwestycji, koszty wynagrodzeń projektantów, nadzoru inwestorskiego i autorskiego, obsługi geodezyjnej, wykonania audytów wraz z opinią o planowanym efekcie ekologicznym, itp., za wyjątkiem wskazanych w § 4 pkt 3;
  - 3) związane z opracowaniem instrukcji dotyczących eksploatacji, rozruchu maszyn, urządzeń i instalacji itp. oraz stosownych szkoleń w tym zakresie;
  - 4) odtworzenia infrastruktury technicznej w pasie prowadzonych robót, odtworzenia podbudowy i nawierzchni jezdni, chodników;
  - 5) dotyczące realizacji działań podejmowanych na czas prowadzenia robót (koszty robót tymczasowych np.: ogrodzenia, dróg dojazdowych, oświetlenia zewnętrznego);
  - 6) robót towarzyszących inwestycjom termomodernizacyjnym, np.: instalacja odgromowa, opaski wokół budynku, ogrodzenie obiektu;
  - 7) koszty zakupu, dostawy i montażu słupów oraz wysięgników dla lamp oświetleniowych dla zadań z dziedziny Ochrona powietrza;
  - 8) zakupu bylin, o ile nie stanowią prac, o których mowa w § 7 pkt 6 i 7;
  - 9) usuwania, frezowania i zrąbkowania drzew (w tym wyłomów, wykrotów) i krzewów wraz z korzeniami oraz pniaków po ściętych drzewach w celu oczyszczenia gruntu;
  - 10) karczowania drzew i krzewów oraz samosiejek i odrostów korzeniowych;
  - 11) prac pielęgnacyjnych krzewów oraz form drzewiastych krzewów/formowania szpalerów i żywopłotów;
  - 12) cięć technicznych polegających na usunięciu wszelkich zagrożeń bezpieczeństwa oraz kolizji wynikających z współistnienia drzew z infrastrukturą techniczną;
  - 13) zakupu i montażu systemu nawadniającego;
  - 14) zakupu materiałów eksploatacyjnych (np. tusze, tonery);
  - 15) wynajmu pomieszczeń wraz z wyposażeniem, wykorzystywanych do realizacji zadania w celu przeprowadzenia szkoleń, konferencji, wystawy prac pokonkursowych itp.;
  - 16) udokumentowania w formie np. fotoreportażu lub filmu realizowanych Projektów oraz wynajmu sceny/namiotów wraz z wyposażeniem audio-wizualnym podczas tych działań;
  - 17) transportu na wycieczki poza teren województwa łódzkiego i na zielone szkoły;
  - 18) zakupu nagród za zbieranie odpadów przekazywanych do odzysku/unieszkodliwienia;
  - 19) koszty promocji projektu (druk i kolportaż ulotek, plakatów, broszur, ogłoszenia w mediach);
  - 20) zakupu sprzętu audio - video, fotograficznego, multimedialnego oraz komputerowego i urządzeń wielofunkcyjnych, drukarek, kserokopiarek, skanerów;
  - 21) zakupu środków transportu dowodzenia i łączności oraz kwatremistrzowskich;
  - 22) wykonania i montażu tablic informacyjnych, pamiątkowych i innych form oznaczania stanowiących realizację zapisów umowy o dofinansowanie zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi zasad znakowania zadań dofinansowywanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi”.
4. Do kosztu całkowitego zadania **nie mogą być wliczone** koszty:
  - 1) nabycia lub dzierżawy nieruchomości niezbędnej do realizacji planowanej inwestycji;
  - 2) odszkodowań z tytułu wywłaszczeń;
  - 3) poniesione z tytułu wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych przez Wnioskodawcę (dotyczy dziedziny Edukacja ekologiczna i Badania naukowe i ekspertyzy/Monitoring środowiska);
  - 4) administrowania siedzibą Wnioskodawcy oraz innych jego budynków (czynsz, energia, opłaty telekomunikacyjne, ubezpieczenia majątkowe itp.);

- 5) ustanawiania i zwalniania zabezpieczeń wynikających z zawartych umów pomiędzy inwestorem a wykonawcą, odszkodowań oraz wadliw;
- 6) opłat związanych z uzyskaniem pozwoleń i decyzji administracyjnych;
- 7) prac remontowych prowadzonych w trakcie działań termomodernizacyjnych nie wpływających bezpośrednio na osiągnięcie efektu ekologicznego oraz wykonania instalacji elektrycznej budynku nie związanej ze źródłem ciepła i modernizowanym oświetleniem;
- 8) prac pielęgnacyjnych roślin posadzonych w ramach realizacji wnioskowanego zadania i utrzymania trwałości zadania;
- 9) nasadzeń kompensacyjnych;
- 10) zakupu sadzonek drzew i krzewów owocowych, warzyw i ziół;
- 11) projektowania i wykonania rabat kwiatowych;
- 12) ubezpieczenia uczestników zajęć, opłat parkingowych, ubezpieczenia podczas wycieczek;
- 13) opłat pocztowych i kurierskich (nie dotyczy dostaw urzędzeń);
- 14) nagród pieniężnych, bonów i voucherów;
- 15) wynagrodzenia dla jury, moderatorów, prowadzących debaty, koordynatorów, animatorów, radnych, członków rad nadzorczych, zarządu i pracowników Beneficjenta;
- 16) prenumeraty czasopism;
- 17) biletów wstępu do miejsc rekreacyjno-sportowych;
- 18) wyżywienia i noclegów podczas realizacji zadania;
- 19) zabezpieczenia medycznego, sanitarnego i obsługi porządkowej podczas realizacji zadania;
- 20) opracowania wniosku o dofinansowanie i sporządzenia rozliczenia przyznanego środków;
- 21) darowizn, pracy społecznej;
- 22) praw własności przemysłowej;
- 23) doradztwa inwestycyjnego, usług doradczych dotyczących opracowania dokumentacji.

ROZDZIAŁ III KOSZTY KWALIFIKOWANE W POSZCZEGÓLNYCH DZIEDZINACH OCHRONY ŚRODOWISKA

§ 4

Badania naukowe i ekspertyzy/Monitoring środowiska

Za kwalifikowane do dofinansowania uznaje się koszty:

- 1) opracowania: programów, planów, opracowań i ekspertyz, w tym m.in. opracowania studialne i przedprojektowe związane z realizacją obowiązków wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej, opracowania projektów gospodarowania wodami, map akustycznych i ich aktualizacji;
- 2) realizacji prac naukowo-badawczych w ochronie środowiska i gospodarce wodnej wraz z zakupem niezbędnej aparatury oraz upowszechniania wyników badań m.in. poprzez wydawanie publikacji;
- 3) opracowania dokumentacji niezbędnej do wykonania prac rewitalizacyjnych lub rewaloryzacyjnych w obiektach przyrodniczych objętych ochroną lub w obiektach poddanych pod ochronę, ujętych w rejestrze albo ewidencji, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody lub o ochronie i opiece nad zabytkami (niezbędne inwentaryzacje, ocena dendrologiczna drzewostanu, gospodarka drzewostanem, projekt rewaloryzacji, projekt techniczny, projekt układu komunikacyjnego, projekt zieleni, projekt układu wodnego);
- 4) zakupu materiałów, sprzętu i oprogramowania do prowadzenia pomiarów, badań i analiz w ramach państwowego monitoringu środowiska;
- 5) systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, a w szczególności tworzenia baz danych podmiotów korzystających ze środowiska zobowiązanych do wnoszenia opłat oraz ewidencji i egzekucji kar za przekraczanie wymagań ochrony środowiska;
- 6) systemów ewidencji i przetwarzania danych o środowisku i jego ochronie oraz gromadzenia i przetwarzania danych, związanych z dostępem do informacji o środowisku;
- 7) audytu certyfikującego i nadzoru systemu ek zarządzenia (EMAS) przez okres 3 lat.

§ 5

Edukacja ekologiczna

Za kwalifikowane do dofinansowania uznaje się koszty:

- 1) zakupu pomocy dydaktycznych lub wykonanie interaktywnych pomocy dydaktycznych, które muszą spełniać kryteria środków trwałych, służących wyłącznie edukacji ekologicznej i przyrodniczej;
- 2) zakupu materiałów papierniczych, plastycznych, fotograficznych, drobnego sprzętu biurowego oraz związanych z nimi usług - nie więcej niż do wysokości 10 % kosztu całkowitego zadania;
- 3) ekspozycji prac (antyramy, sztalugi, wydruk fotografii itp.);
- 4) wynagrodzeń z tytułu umów zlecenia lub umów o dzieło, których przedmiot jest bezpośrednio związany z ochroną środowiska:
  - a) autorskie opracowania i wykłady,
  - b) zajęcia i warsztaty edukacyjne do 6 godzin ich trwania, w których wynagrodzenie prowadzącego nie przekracza 300,00 zł/1h prelekcji;
- 5) składu i druku materiałów konferencyjnych i pokonferencyjnych rozpowszechnianych nieodpłatnie;

- 6) projektu, składu i druku kalendarzy, folderów, albumów, map promujących walory przyrodnicze województwa rozpowszechnianych nieodpłatnie;
- 7) produkcji oraz emisji filmów programów telewizyjnych i audycji radiowych wraz z tłoczeniem lub powielaniem nośników audiowizualnych;
- 8) transportu uczestników wycieczek odbywających się na terenie województwa łódzkiego trwających maksymalnie do 3 dni oraz uczestników warsztatów i zajęć odbywających się na terenie województwa łódzkiego;
- 9) biletów wstępów do obiektów przyrodniczych na terenie województwa łódzkiego wraz z usługami przewodników;
- 10) zakupu, wykonania tablic dydaktycznych lub instalacji dydaktycznych o tematyce przyrodniczej i ekologicznej (np. typu światowid), elementów ścieżek sensorycznych, umieszczanych na ścieżkach edukacyjnych i rowerowych, punktach dydaktycznych, miejscach o szerokiej dostępności publicznej przy zachowaniu min. 5-letniego okresu trwałości wymienionych elementów;
- 11) zakupu nagród rzeczowych przyznawanych w konkursach wiedzy, plastycznych, fotograficznych, z zastrzeżeniem § 3 ust. 3 pkt 18 Katalogu, które mogą stanowić w szczególności: wydawnictwa, art. szkolne i plastyczne, dyplomy, drobny sprzęt sportowo-turystyczny, drobny sprzęt ogrodniczy, sadzonki roślin, drobny sprzęt elektroniczny, komputerowy i fotograficzny (np. pendrive, myszka komputerowa, słuchawki, powerbank), gry dydaktyczne;
- 12) koszy do segregacji odpadów w celu wyrabiania nawyków segregacji odpadów;
- 13) wykonania artykułów i gadżetów promocyjnych związanych z realizowanym zadaniem;
- 14) tworzenia i aktualizacji stron internetowych oraz podstron bezpośrednio dotyczących realizowanego zadania edukacyjnego do wysokości 4.000,00 zł;
- 15) zakupu i instalacji wewnętrznych i zewnętrznych stacji wody pitnej;
- 16) przedstawień teatralnych oraz biletów wstępu na seanse filmowe o tematyce związanej z przyrodą lub ochroną środowiska.

§ 6

Ochrona powietrza

Za kwalifikowane do dofinansowania uznaje się koszty:

- 1) zakupu, dostawy, montażu oraz modernizacji instalacji i urządzeń do produkcji i magazynowania energii, w tym ze źródeł odnawialnych, wraz z niezbędnym oprzyrządowaniem, takich jak np. kotły c.o., kolektory słoneczne, pompy ciepła, jednostki kogeneracyjne, rekuperatory, ogniwa fotowoltaiczne, instalacje do pozyskiwania biogazu;
  - 2) zakupu i dostawy materiałów niezbędnych do realizacji prac termomodernizacyjnych np.: okna, drzwi zewnętrzne, materiały termoizolacyjne;
  - 3) robót budowlano-montażowych w trakcie prowadzenia prac termomodernizacyjnych;
  - 4) rozbudowy lub modernizacji sieci ciepłowniczej, gazowej oraz tym podobnych z uwzględnieniem prac ziemnych niezbędnych do położenia ww. sieci (wykop, zasypanie, zagęszczenie);
  - 5) zakupu, wykonania i modernizacji wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u.;
  - 6) modernizacji procesów technologicznych prowadzącej do zmniejszenia energochłonności i uciążliwości dla środowiska;
  - 7) modernizacji i wymiany istniejącego oświetlenia na energooszczędne - oprav elektrycznych i źródeł światła;
  - 8) montażu systemów wentylacji i klimatyzacji jeśli prace te realizowane są łącznie z termomodernizacją;
  - 9) budowy ekranów akustycznych chroniących przed hałasem;
  - 10) ponoszone przy termomodernizacji budynków w związku z zapewnieniem wymagań w zakresie ochrony ptaków i nietoperzy, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody,
- a także:
- 11) automatyki i sterowania, rozruchu technologicznego instalacji i urządzeń, wywiezienia materiału powstałego w wyniku przeprowadzanych prac i uporządkowania terenu oraz rozbiórek budynków, budowli i demontażu urządzeń podlegających modernizacji lub wymianie, jeśli koszty te związane są z pracami, o których mowa w pkt 1-10.

§ 7

Ochrona przyrody i krajobrazu

Za kwalifikowane do dofinansowania uznaje się koszty:

- 1) prac pielęgnacyjnych (cięcia pielęgnacyjne, sanitarne, korygujące i redukcyjne) oraz zabezpieczających drzew (założenie wiązań i podpór);
- 2) przesadzenia drzew i krzewów ze względów zdrowotnych;
- 3) przygotowania gruntu pod nasadzenia i dokonywania nasadzeń w wysokości do 20 % kosztów zakupu sadzonego materiału, w tym m.in. palikowanie, korowanie, rozłożenie agrowłókniny;
- 4) zabiegów zwalczających szkodniki np.: założenie opasek, opryski;
- 5) zakupu drzew, krzewów i innych roślin wieloletnich za wyjątkiem bylin, ze szczególnym uwzględnieniem roślin rodzimych właściwych dla strefy klimatycznej oraz naturalnie przystosowanych do środowiska, w którym będą wzrastały;
- 6) założenie trawników do wysokości 30 % kosztów ich wykonania;
- 7) urządzenia/przywrócenia łąk kwietnych, runa parkowego w obiektach objętych ochroną lub w stosunku do obiektów poddanych pod ochronę, ujętych w rejestrze albo ewidencji, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- 8) poprawy warunków bytowych zwierząt wolno żyjących (dzikich) i zwierząt w ogrodach zoologicznych oraz w schroniskach, w ośrodkach rehabilitacji i przytuliskach prowadzonych przez podmioty samorządowe lub państwowe, w tym:

- a) robót budowlano - montażowych (budowa, rozbudowa i modernizacja budynków, boksów, wolier, zagród, wybiegów) wpływających bezpośrednio na poprawę warunków bytowych zwierząt,
- b) zakupu nowych klatek/bud/gniazd i podestów dla zwierząt,
- c) prac modernizacyjnych pomieszczeń, wpływających bezpośrednio na poprawę warunków bytowych zwierząt,
- d) wyposażenia laboratoriów w specjalistyczny sprzęt medyczny służący do poprawy warunków bytowych zwierząt,
- e) w przypadkach epidemiologicznych – koszty zakupu leków;
- 9) czynnej ochrony roślin, zwierząt i grzybów, w tym objętych ochroną gatunkową, oraz ich siedlisk (w szczególnych przypadkach zagrożenia wyginięciem gatunków nie objętych ochroną gatunkową, dopuszcza się pomoc finansową na restytucję i zachowanie tych gatunków);
- 10) ochrony przed chorobami i szkodnikami rodzin pszczelich, zakładanie pożytków dla pszczół i trzmieli;
- 11) zwalczania gatunków inwazyjnych obcych;
- 12) naprawy, remontu i modernizacji urządzeń wodnych niezbędnych do utrzymania ekosystemów wodnych w obiektach przyrodniczych – do 50 % kosztów ich wykonania;
- 13) zakupu i montażu budek lęgowych.

§ 8

Ochrona zasobów wodnych

Za kwalifikowane do dofinansowania uznaje się koszty:

- 1) budowy, rozbudowy, modernizacji obiektów i urządzeń służących oczyszczaniu ścieków (w tym także zagospodarowaniu osadów ściekowych) oraz ujmowaniu, uzdatnianiu i dystrybucji wody wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i sanitarną (w tym m.in. oświetlenie, ogrodzenie, instalacje wewnętrzne, sieci międzyobjektowe);
- 2) budowy sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej oraz przyłączy, o ile stanowią własność Wnioskodawcy;
- 3) budowy infrastruktury związanej z uporządkowaniem gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi;
- 4) renaturyzacji cieków wodnych i odbudowy naturalnej retencji oraz robót konserwacyjnych i zabezpieczających na rzekach i budowlach wodnych na terenie województwa łódzkiego;
- 5) budowy, odtwarzania, przebudowy i rozbudowy wałów przeciwpowodziowych, urządzeń przeciwpowodziowych i zbiorników wodnych, urządzeń i obiektów hydrotechnicznych;
- 6) modernizacji procesów technologicznych prowadzącej do zmniejszenia zużycia wody oraz redukcji odprowadzanych zanieczyszczeń,

a także:

- 7) rozruchu technologicznego instalacji i urządzeń, wywiezienia materiału powstałego w wyniku przeprowadzanych prac i uporządkowania terenu oraz rozbiórek budynków, budowli i demontażu urządzeń podlegających modernizacji lub wymianie, jeśli koszty te związane są z pracami, o których mowa w pkt 1-6.

§ 9

Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Za kwalifikowane do dofinansowania uznaje się koszty:

- 1) elementów systemu gospodarki odpadami, w tym:
  - a) robót związanych z budową i rozbudową zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym m.in. zakup/dostawa/montaż/ budowa budynków i budowli, urządzeń do mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów, urządzeń do segregacji odpadów, niezbędnej infrastruktury technicznej (w tym m.in. oświetlenie, ogrodzenie, instalacje wewnętrzne), ciągów komunikacyjnych oraz zagospodarowanie terenu,
  - b) organizacji punktów selektywnej zbiórki odpadów,
  - c) robót związanych z budową instalacji do termicznego przekształcania/unieszkodliwiania odpadów,
  - d) robót związanych z budową kompostowni odpadów,
  - e) zakupu pojemników do selektywnej zbiórki odpadów,
  - f) selektywnego zbierania bioodpadów i budowy instalacji do ich przetwarzania;
- 2) zakupu pojazdów przeznaczonych do odbioru odpadów;
- 3) budowy składowisk balastu i odpadów posortowniczych;
- 4) związane z niezbędnym wyposażeniem istniejących składowisk odpadów w celu dostosowania ich do wymogów obowiązujących przepisów;
- 5) zakupu urządzeń i robót związanych z budową systemu odgazowywania składowisk;
- 6) robót związanych z zamknięciem i rekultywacją składowisk odpadów (rekultywacja techniczna i biologiczna wraz z odgazowaniem i instalacjami do monitoringu, ogrodzenie);
- 7) modernizacji procesów technologicznych służącej zmniejszeniu ilości wytwarzanych odpadów i zużycia materiałów;
- 8) budowy instalacji służących zmniejszeniu ilości wytwarzanych odpadów (zmiana technologii na technologie małodopadowe);
- 9) rekultywacji gruntu (w tym m.in. wymiana ziemi, usunięcie zanieczyszczeń);
- 10) usuwania i nieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest i innych odpadów niebezpiecznych tj. demontażu, przygotowania do transportu, transportu, unieszkodliwiania;
- 11) budowy instalacji do beztlenowej stabilizacji osadów ściekowych (w części dotyczącej gospodarki osadowej) i innych instalacji do przekształcania osadów ściekowych, jeśli nie są one realizowane w ramach budowy/rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków,

a także:

- 12) rozruchu technologicznego instalacji i urządzeń, wywiezienia materiału powstałego w wyniku przeprowadzanych prac i uporządkowania terenu oraz rozbiórek budynków, budowli i demontażu urządzeń podlegających modernizacji, wymianie lub likwidacji, jeśli koszty te związane są z pracami o których mowa w pkt 1 - 11.

§ 10

Pozostałe zadania ochrony środowiska

Za kwalifikowane do dofinansowania uznaje się koszty:

- 1) zakupu pojazdów do celów specjalnych oraz wyposażenia w sprzęt gaśniczy, sprzęt ratownictwa chemiczno-ekologicznego, technicznego, sprzęt hydrauliczny, sprzęt ewakuacyjny wykorzystywany bezpośrednio w akcjach ratowniczych, innych pojazdów i sprzętu, które umożliwiają określenie efektu ekologicznego i służą m.in. do konserwacji i utrzymania sieci kanalizacyjnych, rowów melioracyjnych, zieleni przydrożnej oraz do wywozu nieczystości płynnych;
- 2) karosacji pojazdów do celów specjalnych, których okres użytkowania na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie nie przekracza 8 lat, w tym koszt zmian technicznych związanych z dostosowaniem pojazdu do określonych celów, w tym: przebudowa kabiny, wykonanie zabudowy specjalistycznej, dostosowanie podwozia (niezbędne jest przedstawienie opinii technicznej rzeczoznawcy motoryzacyjnego oraz min. 3 zdjęć samochodu przed zabudową - bok, perspektywa z tyłu, perspektywa z przodu);
- 3) wyposażenia magazynów przeciwpowodziowych w materiały, sprzęt i narzędzia.

ROZDZIAŁ IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 11

1. Na uzasadniony wniosek Wnioskodawcy/Beneficjenta, za zgodą Zarządu Funduszu, dopuszcza się możliwość uznania za kwalifikowane oraz jako kwalifikowane do dofinansowania ze środków Funduszu koszty, których nie wymieniono w Katalogu, o ile wpływają one znacząco na uzyskanie efektu rzeczowego i ekologicznego zadania lub są niezbędne do jego zrealizowania.
2. Uznaje się za możliwe rozliczenie kosztów innych niż wymienione w § 3 ust. 3 w ramach udziału własnego, o ile są one niezbędne do zrealizowania zadania, a wniosek o dofinansowanie uzyska pozytywną ocenę merytoryczną. Informacja o powyższym jest przedstawiana Zarządowi przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu dofinansowania lub zmianie warunków umowy.
3. Uwzględnienie kosztów wskazanych w niniejszym Katalogu jako kwalifikowanych w celu objęcia ich dofinansowaniem jest poprzedzone każdorazowo szczegółową analizą przeprowadzoną na etapie oceny merytorycznej wniosku lub dokonywania zmiany warunków umowy.
4. W przypadku wniosku, obejmującego zadania z różnych dziedzin ochrony środowiska, za dziedzinę wiodącą uznaje się tę, na którą Wnioskodawca przeznaczą ponad 50% środków z kosztu całkowitego zadania wskazanego we wniosku. Kwalifikacja kosztów poszczególnych elementów zadania podlega zapisom Rozdziału III.
5. Wątpliwości interpretacyjne dotyczące zapisów niniejszego Katalogu rozstrzyga Zarząd Funduszu.